

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

รูปร่าง รูปทรง สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

รูปร่าง รูปทรงจากธรรมชาติ

รูปร่าง (Shape) หมายถึง การนำเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้างและความยาว ไม่มีความหนาหรือความลึก มีลักษณะ 2 มิติ รูปแบบที่เป็น 2 มิติแสดงพื้นที่ผิวเป็นระนาบแบน ซึ่งมีลักษณะแบนราบ ไม่แสดงน้ำหนักแสงเงา รูปร่างในทางศิลปะอาจแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. รูปร่างธรรมชาติ หมายถึงรูปร่างที่ถ่ายทอดแบบมาจากธรรมชาติที่พบเห็นอยู่ทั่วไป เช่น คน สัตว์ พืช ฯลฯ

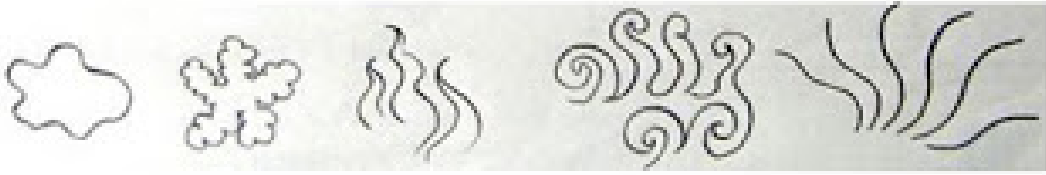
ที่มา...<http://www.praphansarnblog.com/asianmanga/?p=36>

2. รูปร่างเรขาคณิต หมายถึงรูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น มีโครงสร้างแน่นอน ได้แก่ รูปร่างวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม วงรี ฯลฯ

ที่มา : <http://www.weloveshopping.com/shop/showproduct.php?pid=18163341&shopid=240070>

3. รูปร่างอิสระ หมายถึงรูปร่างที่มีลักษณะไม่แน่นอน ไม่สามารถคาดเดาได้ว่ารูปร่างจะเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนไหวไปในรูปแบบใดหรือทิศทางใด

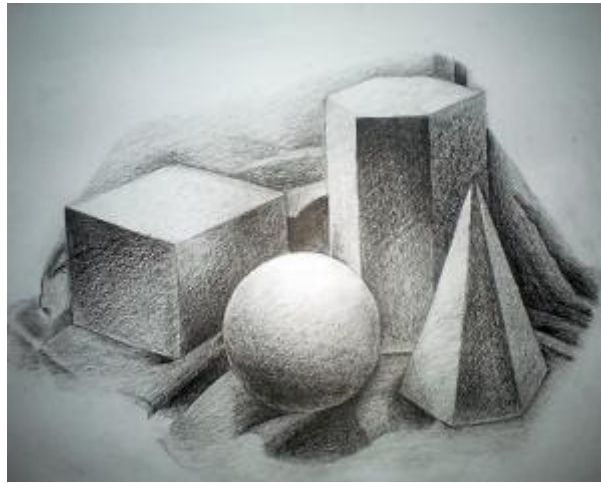
รูปทรง (Form) หมายถึง

1. การนำเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้าง ความยาว และความหนาหรือความลึก มีลักษณะ 3 มิติ
2. สิ่งที่มีลักษณะแน่นทึบแบบ 3 มิติ เช่นงานประติมากรรม สถาปัตยกรรม หรือลักษณะที่มองเห็นเป็น 3 มิติในงานจิตรกรรม รูปทรงในทางศิลปะอาจแบ่งได้ 3 ประเภทคือ

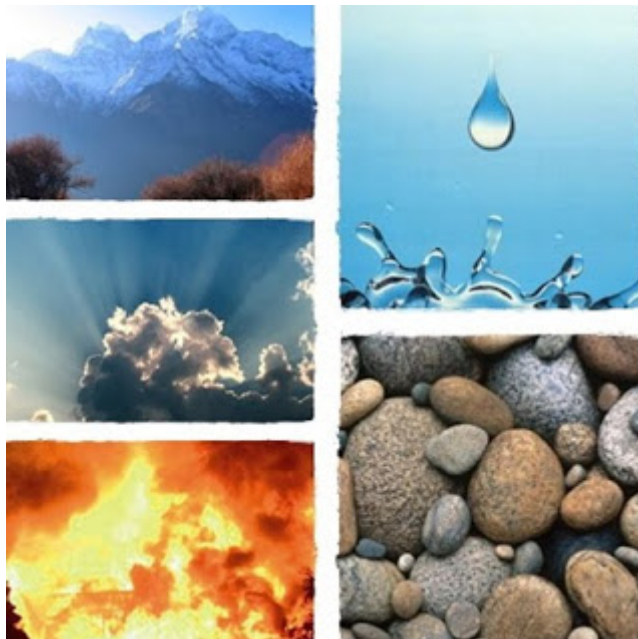
- **รูปร่างธรรมชาติ** หมายถึง รูปร่างที่ถ่ายทอดแบบมาจากธรรมชาติที่พบเห็นอยู่ทั่วไป เช่น คน สัตว์ พืช ฯลฯ

- รูปทรงเรขาคณิต หมายถึง รูปทรงที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่รูปทรงสามเหลี่ยม รูปทรงสี่เหลี่ยม รูปทรงกลม รูปทรงกรวย ฯลฯ

- รูปทรงอิสระ หมายถึง รูปทรงที่เกิดขึ้นเองอย่างอิสระไม่มีโครงสร้างแน่นอน เช่นรูปทรงของก้อนหิน กรวด ดิน ก้อนเมฆ เปลวไฟ หยดน้ำ ต้นไม้ ภูเขา ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรูปทรงที่แปลกให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวและเป็นอิสระ

ที่มา : <http://artkrupha.blogspot.com/2012/05/shape-form.html>

ประเภทสีในงานศิลป์

1. **สีไม้** มีคุณสมบัติคล้ายดินสอ ใช้ได้ทั้งการเขียนและระบายสี สามารถผสมสีโดยการระบาย ทับกัน มีสีไม้บางชนิดที่ระบายแล้วสามารถใช้พู่กันจุ่มน้ำแถมให้สีผสมกันได้

การลงสีด้วยสีไม้ การลงสีสามารถให้รายละเอียดของภาพได้ เพราะสีไม้มีขนาดเล็ก ระบายได้ทุกมุม จับได้ถนัดมือ และต้องใช้เวลาพอสมควรในการระบายสี

2. **สีเทียน** จะมีเนื้อสีผสมกับไข ลักษณะเป็นแท่งคล้ายชอล์ก เมื่อเขียนแล้วเหมือนจะมีไขเคลือบกระดาดอยู่ มีปริมาณเนื้อสีอยู่เพียงเล็กน้อย มีคุณสมบัติในการกันไม่ให้น้ำซึมผ่าน

การลงสีด้วยสีเทียน การลงสีด้วยสีเทียนเป็นแท่งสีเทียนบริเวณหัวที่ปลายแท่งมีขนาดใหญ่ ยากในการควบคุมการระบายสี อาจทำให้ระบายสีออกนอกกรอบได้ง่าย

3. **สีชอล์ก** ลักษณะคล้ายสีเทียน แต่มีปริมาณเนื้อสีมากกว่า ภาพที่เขียนด้วยสีชอล์กจะมีสีสดใสมากกว่าสีเทียนและมีพื้นผิวขรุขระตามปริมาณเนื้อสี

การลงสีด้วยสีชอล์ก ระบายสีแสงหรือส่วนที่มีค่าน้ำหนักแสงอ่อนๆ ส่วนที่เข้มค่อยๆ เพิ่มน้ำหนักสีให้เข้มขึ้นโดยใช้สีเข้มระบายทับ

4. **สีน้ำ** มีคุณสมบัติโปร่งใส ใช้น้ำเป็นตัวผสม มีวิธีการระบายได้หลากหลาย

การลงสีด้วยสีน้ำ อุปกรณ์ที่ใช้ คือ พู่กัน การระบายสีอาจจะควบคุมยากเพราะเป็นน้ำ หากใช้พู่กันจุ่มน้ำสีมากเกินไปอาจจะทำให้สีไหลเลยภาพที่จะระบาย ดังนั้นในการลงสีควรใช้พู่กันจุ่มสีเล็กน้อย เพื่อการระบายสีได้สวยงามสามารถระบายซ้ำได้หลายครั้ง

5. สีโปสเตอร์ เป็นสีทึบแสง เวลาใช้ต้องผสมน้ำ ทำให้สีอ่อนลงด้วยการผสมสีขาว ควรผสมน้ำในปริมาณที่เหมาะสม ไม่เหลวหรือข้นเกินไป เพื่อให้สีเรียบหลังระบายสีเสร็จ

การลงสีด้วยสีโปสเตอร์ การลงสีด้วยสีโปสเตอร์ ลักษณะสีเป็นของเหลวข้น อุปกรณ์ที่ใช้ คือ พู่กัน การระบายสีอาจจะควบคุมยากเพราะเป็นน้ำ ใช้พู่กันจุ่มสี ถ้าจุ่มมากเกินไปอาจจะทำให้สีน้ำไหลเลยภาพที่จะระบาย เพื่อการระบายสีได้สวยงามสามารถระบายซ้ำได้หลายครั้ง

สนุกกับการออกแบบรูปทรง

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานประดิษฐ์ ในการทำงานประดิษฐ์ จะต้องใช้วัสดุ เศษวัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังนี้

วัสดุที่ใช้ในงานประดิษฐ์ แบ่งตามลักษณะของวัสดุได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- วัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ ก้อนหิน ขนสัตว์ เปลือกปลา เปลือกหอย เป็นต้น
- วัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ พลาสติก เชือกไนลอน เป็นต้น
- เศษวัสดุ มีทั้งวัสดุธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์ เช่น เศษผ้า เศษไม้ เศษโลหะ เศษหนัง เศษพลาสติก เศษกระดาษ เป็นต้น

หลักในการเลือกวัสดุและเศษวัสดุมาใช้งานประดิษฐ์ มีดังนี้

- ใช้วัสดุให้ตรงและเหมาะสมกับชนิดของงานประดิษฐ์
- ใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น
- ใช้วัสดุที่ปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้
- ใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงและทนทาน

อุปกรณ์ที่ใช้ในงานประดิษฐ์ สามารถแบ่งได้ตามลักษณะการใช้งาน ดังนี้

- เครื่องมือที่ใช้วัด ได้แก่ ไม้บรรทัด ไม้ฉาก ไม้ครึ่งวงกลม วงเวียน
- เครื่องมือที่ใช้ตัด ได้แก่ กรรไกร มีดเหลา คัตเตอร์
- เครื่องมือที่ใช้เจาะ ได้แก่ เหล็กแหลม ตะปู
- เครื่องมือที่ใช้ตกแต่ง

การออกแบบและกระบวนการทำงานประดิษฐ์

การนำวัสดุเหลือใช้ได้จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ เช่น เปลือกไข่ ฟาง ข้าว เมล็ดพืช กระดาษ ขวดพลาสติก กระป๋องน้ำอัดลม เป็นต้น มาออกแบบสร้างสรรค์และประดิษฐ์เป็นของใช้ต่าง ๆ นั้น เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน และยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวได้ด้วย